

59.- THỦY PHONG TĨNH ䷧

I.- THẾ GIAN SỰ VỤ

Khi thông suốt được cuộc sống quá phiền não, con người thường an phận thủ thường, ít bon chen vào tranh chấp quyền lợi và nhứt là con người thường di chuyển do mưu sinh, chớ cái giếng nước trong thôn ấp vẫn trơ gan cùng tuế nguyệt, vẫn cao mặt với tang thương biến cuộc, không dời đổi.

II.- NHẬP THẾ

Khi vận dụng nước giếng, người ta dùng gàu có dây thừng thông xuống kéo nước lên, nhiều người dùng chung một giếng nước, phải lo giữ gìn sạch sẽ, xây bệ bảo tồn giếng không cho nước dơ chảy vào giếng. Thời xưa triều đình chia đất cho dân theo hình chữ Tĩnh có 9 ô, 8 gia đình chiếm 8 ô xung quanh làm tư điền, còn ô ở giữa làm công điền hay công thổ, để 8 gia đình chịu trách nhiệm hợp lực canh tác, lấy huê lợi lúa thóc giao nạp chánh quyền. Dân chúng rất hài lòng sống hài hòa cùng chung nhau một cái giếng ở công thổ, xem như là của chung.

III.- XUẤT THẾ

Nhà tu hành xem sợi dây thừng kéo gàu nước, phải đủ độ dài mới kéo nước lên được, thời việc tu tâm dưỡng tánh cũng phải đủ kiến lực mới tiến hành kết quả khả quan, đắc quả vị được, tức nhiên phải bố thí, trì chí, kiên nhẫn tu tập, tinh tấn liên tục, thiền định từ sơ thiền tiến lên nhị thiền, tam thiền và có thể tới tứ thiền, giống như sợi dây kéo gàu nước đã đúng độ dài mức nước mới được vẩy. Hơn nữa, chúng sanh quanh tu sĩ, cũng cần được hướng dẫn sử dụng phương thức hành trì đưa đến kết quả tịnh tâm đắc quả vị. Con người vì vô minh che khuất Phật tánh nên đâm ra tham sân si, mãi chìm đắm trong luân hồi quả báo, giống như muốn uống nước phải tự đi kéo gàu mức nước lên vẩy.

IV.- THẾ GIAN VẬN

Thành bại trường đời nhờ thông suốt lẽ thị phi phải trái để tiến hành công nghiệp hiệu quả, tránh bớt những thất bại thường xảy ra do tự mình hay tha nhân gây ra, tùy năng lực và tài đức, nếu yếu kém khó thành công, thành ra chỉ an phận thủ thường, cầu đủ xài là quý lắm rồi, đừng đòi hỏi thế sự mà mang khổ, cũng như sợi dây thừng nhỏ bé không đủ sức kéo gàu nước to, nửa chừng bị đứt vẩy.

V.- AN BÀI THẾ SỰ

Nghề nghiệp cần chấn chỉnh lề lối làm việc, hợp tình hợp cảnh, với đức hạnh dung hòa, tu bổ những kém khuyết trong mọi chiều hướng mới hanh thông cuộc sống, cũng có nhiều người dư thừa khả năng nhưng tài bất thối thời, đành chịu ẩn sĩ quy điền than thở:

“Tưởng giếng sâu, lo nổi sợi dây dài,

“Nào ngờ giếng cạn, tiếc hoài sợi dây”

Khổng Tử ngày xưa giúp vua nước Lỗ thắng Tề chiếm được 3 thành trì. Nhà vua huênh hoang tự đắc không chịu theo kế hoạch giáo hóa dân chúng lễ nhạc và hưng thịnh đất nước, dứt tình bắt buộc phải lưu vong đi qua nhiều nước: Vệ, Tống, Lương, Trần... đói khát vất vả, trong lúc Tề sử dụng Mỹ nhân kế dâng 80 Mỹ nữ cho vua Lỗ vui đùa hỉ hạ, quân lực yếu hèn, bị Tề tiến binh xâm nhập tái chiếm 3 thành trì, còn uy hiếp nước Lỗ. Nhà vua mới hối hận, cầu xin đưa đệ tử Tử Cống về giúp cho Lỗ chống Tề, đuổi ngoại xâm mới cầu xin vua Lỗ cho mời Khổng Tử về nước. Tài đức Khổng Tử phải lưu vong cũng như sợi dây thừng dài kéo gàu nước dư thừa bị bỏ rơi vẩy.